

Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj–Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Școala Doctorală
Anul universitar: 2009-2010
Semestrul: I

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul cursului: *Primul Război Mondial din perspectivă demografică*

Codul:

Număr de ore: 2 C, 1 S

Numărul de credite: 12

Locul de desfășurare: Seminarul de Demografie Istorică, Str. A. Iancu, nr.11, Et. III, sala 307.

Programarea în orar a activităților:

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: Ioan Bolovan, profesor universitar doctor

Informații de contact (adresă e-mail, eventual nr. de telefon): bolovani@yahoo.com; 0745-589114

Ore de audiență: marți 9,30 - 10,30 ; marți 17-18 (la cerere și în restul săptămânii)

III. Descrierea disciplinei:

[Obiectivele cursului/disciplinei, conținutul acestuia, competențele dobândite prin absolvirea disciplinei, metodele utilizate în cazul predării, al seminarului sau al lucrărilor practice – **10-20 de rînduri**].

Obiective:

-însușirea de către doctoranzi a principalelor teorii și curente istoriografice referitoare la primul război mondial

-cunoașterea și înțelegerea factorilor care au influențat evoluția populației în timpul războiului

-formarea unor deprinderi de cercetare interdisciplinară; receptarea unor concepte operaționale; prelucrarea primară a datelor și prelucrarea secundară a rezultatelor

- compararea unor date și stabilirea de relații; anticiparea unor rezultate și evoluții în plan demografic

Conținutul cursului

Cursul urmărește introducerea doctoranzilor în problematica surselor demografice referitoare la primul război mondial și a metodologiei demografiei istorice, precum și expunerea principalelor teorii istoriografice referitoare la factorii care au influențat creșterea-scăderea și structura populației în timpul primei conflagrații mondiale. De asemenea, cursul înfățișează liniile generale ale dinamicii populației Europei în anii 1914-1919, prezentând și specificul regimului demografic din România în această perioadă principalele mutații pe care războiul le-a adus în privința comportamentului demografic.

Competențele dobândite:

- De a practica o profesie ce presupune transmiterea și cercetarea unor teme umaniste (profesor de liceu, cercetător, documentarist etc.)

- De a practica o profesie, al cărei profil presupune cunoștințe despre primul război mondial și demografia și antropologia istorică (referent, redactor, editor, consultant regie-film, ghid etc.)

IV. Bibliografia obligatorie:

[Datele complete de identificare a lucrărilor fundamentale utilizate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa (inclusiv resursele accesibile prin Internet) – **max. 10 titluri**].

1. *The Upheaval of War. Family, Work and Welfare in Europe, 1914-1918*, edited by Jay M. Winter, Richard Wall, Cambridge University Press, 1988
2. Ioan Bolovan, Sorina Paula Bolovan, „Mutații demografice în Transilvania în timpul Primului Război Mondial”, în *Studii și Materiale de istorie Modernă*, 2005, București, tomul XVIII, p. 61-70
3. *Războiul și societatea în secolul XX/ Guerra e società nel XX secolo*, coord. Gheorghe Mândrescu, Giordano Altarozzi, Ed. Accent, Cluj-Napoca – Roma, 2007,
4. Mirela Chioveanu, „«Life on All Fronts»: Women and the Great War in Western Europe, 1914-1918”, în vol. *Condiția femeii în societatea modernă*, editori Cătălin Turliuc, Maria Nicoleta Turliuc, Iași, 2004, p.45-64
5. Maria Bucur, „Între mituri, icoane și tăceri. Femeile române în primul război mondial”, în vol. *Cine suntem noi? Despre identitatea femeilor din România modernă* (coord. Mădălina Nicolaescu), București, 1996, p. 40-50
6. Daniela Popescu, „Mișcarea feministă în anii Primului Război Mondial”, în vol. *Omagiu istoricului Dan Berindei*, Focșani, 2001, p. 214-223
7. Mirela Chioveanu, „Romanian Women during the Great War”, în vol. *La Roumanie et la Grande Guerre*, ouvrage édité par Dumitru Ivănescu et Sorin D. Ivănescu, Iași, 2005, p.229-248
8. Pakot Levente, „Populația comitatului Odorhei în perioada Primului Război Mondial”, în vol. *Mișcări de populație și probleme demografice în România în prima jumătate a secolului XX. Lucrările conferinței internaționale “Mișcări de populație în Transilvania în timpul celor două războaie mondiale”*, Cluj-Napoca, 21-23 mai 2006, coord. Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan, Rudolf Gräf, Corneliu Pădurean, Cluj-Napoca, 2007, p. 115-130
9. Jay Winter, Antoine Prost, *The Great War in History. Debates and Controversies, 1914 to the Present*, Cambridge University Press, 2005
10. Daniela Mârza, „Demografie și asistență socială în Transilvania (1916-1918): înființarea orfelinatelor destinate orfanilor de război”, în vol. *Mișcări de populație ...*, p. 93-100

Lucrările sunt accesibile la Biblioteca Centrală Universitară “Lucian Blaga” sau/și la filialele acesteia de la Istorie

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

Documente cu caracter statistic (registre parohiale, conscripții, recensământuri etc.); fișe de înregistrare a evenimentelor demografice; creștomății de texte; hărți demografice; mijloace audio-vizuale (calculatorul, videoproiectorul etc.)

VI. Planificarea /Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:

[Precizarea exactă a tematicilor abordate în cadrul firecărei întâlniri în parte, cu precizarea datei la care acestea sunt sunt planificate și menționarea, la fiecare curs/seminar/lucrare/verificare a:

- conceptelor de bază sau a cuvintelor cheie,
- partea relevantă din bibliografia obligatorie, cu precizarea capitolelor sau a paginilor aferente
- obligațiile studenților pentru întâlnirea respectivă (lecturi, teme, lucrări)].

Nr. Crt./ Săptămâna	Tematică	Concepte de bază	Bibliografie obligatorie	Obligațiile studenților (lecturi, teme, lucrări)
Săptămâna 1	Curs 1 Introducere (obiectul și tematica cursului)			Feedback
Săptămâna 2	Cursul 2 Reconstituirea principalelor tendințe istoriografice referitoare la primul război mondial	Istoriografia pozitivistă și națională; istoriografia culturală și demografică a războiului	J. Winter, A. Prost, <i>The Great War in History. Debates and Controversies, 1914 to the Present</i> , Cambridge University Press, 2005; <i>Războiul și societatea în secolul XX/ Guerra e societa nel XX secolo</i> , coord. G. Mândrescu, G. Altarozzi, Ed. Accent, Cluj-Napoca – Roma, 2007	Eseu în care să argumenteze deosebirea dintre diferitele curente istoriografice
Săptămânile 3-4	Cursurile 3-4 Factorii care au influențat evoluția populației în anii primului război mondial	Constrângeri, opțiuni. Mobilitatea internă și externă a populației europene	A. Kramer, <i>Dynamic of Destruction. Culture and Mass Killing in the First World War</i> , Oxford University Press, 2007; <i>The Upheaval of War. In Family, work, and welfare in Europe, 1914-1918</i> , edited by R. Wall and J. Winter, Cambridge University Press, 1988	Lectura individuală a unor texte din primul război mondial și comentariul lor
Săptămânile 5-6	Cursurile 5-6 Dinamica și structura populației Europei în perioada primei conflagrații mondiale	Evenimente, fenomene și procese demografice; stări și mișcări de populație între 1914-1919	Studiile din <i>Annales de demographie historique</i> , 2002, nr. 1	Feedback
Săptămânile 7-8	Cursurile 7-8 Studiu de caz. Populația Transilvaniei în timpul războiului	Centru, periferie. Mobilizare, front intern și front extern	I. Bolovan, S. P. Bolovan, „Mutații demografice în Transilvania în timpul Primului Război Mondial”, în <i>Studii și Materiale de istorie Modernă</i> , 2005, București, tomul XVIII, p. 61-70; Pakot Levente, “Populația comitatului Odorhei în perioada Primului Război Mondial”, în vol. <i>Mișcări de populație și probleme demografice în România în prima jumătate a secolului XX</i> , coord. I. Bolovan, S. P. Bolovan, R. Grăf, C. Pădurean, Cluj-Napoca, 2007, p. 115-130	Eseu despre caracteristicile evoluției demografice a Transilvaniei în context european (1914-1919)
Săptămâna 9	Curs 9 Politicile demografice ale combatanților	Propagandă; recompense și stimulente; stereotipii etno-rasiale	O. Faron, “Guerre(s) et démographie historique”, în <i>Annales de Démographie Historique</i> , 2002 ; <i>The Upheaval of War. In Family, work, and welfare in Europe, 1914-1918</i> , edited by R. Wall and J. Winter, Cambridge University Press, 1988	Brainstorming pe tema comunicării publice în timpul războiului
Săptămânile 10-11	Cursurile 10-11 Folosirea forței în politicile de populație în timpul războiului	Expulzări, deportări, internări în lagăre. Genocidul armenilor	S.Selian, <i>Istoria unui genocid ignorat</i> , București, 1994; E.Staub, <i>The Roots of Evil. The origins of Genocide and other group violence</i> , Cambridge, 1992	Lectura unor texte și identificarea cauzelor utilizării forței în politicile demografice
Săptămânile 12-13	Cursurile 12-13 Familie și raporturile între sexe în timpul războiului	Morala publică, relații de gen	Susan R. Grayzel, <i>Women and the First World War</i> , Longman, Pearson Education Limited, 2002; Maria Bucur, „Între mituri, icoane și tăceri. Femeile române în primul război mondial”, în vol. <i>Cine suntem noi? Despre identitatea femeilor din România modernă</i> (coord. Mădălina Nicolaescu), București, 1996, p. 40-50; Mirela Chioveanu, „Romanian Women during the Great War”, în vol. <i>La Roumanie et la Grande Guerre</i> , ouvrage édité par D. Ivănescu et S. D. Ivănescu, Iași, 2005, p.229-248	Feedback
Săptămâna 14	Cursul 14 Copiii și primul război mondial	Copilărie, politici publice	I. E. Ignat, “Perspectivă generală asupra vieții copiilor din satele transilvănene în Primul Război Mondial”, în vol. <i>Sub semnul istoriei. De la debut spre consacrare</i> , coord. N. Bolea, O.Tâmaș, Cluj-Napoca, 2009; D. Mârza,	Brainstorming pe tema asistenței sociale în timpul războiului

			„Demografie și asistență socială în Transilvania (1916-1918): înființarea orfelinelor destinate orfanilor de război”, în vol. <i>Mișcări de populație ...</i> , p. 93-100	
--	--	--	---	--

VII. Modul de evaluare:

[Componentele de activitate a studenților care vor fi evaluate (verificări pe parcurs, lucrări de semestru, proiecte de cercetare, participare activă etc.), ponderea acestor componente în nota finală, modalitatea de desfășurare a examenelor/verificărilor, criteriile de evaluare].

- a) 1 referat științific (pondere 80%)
- b) Colocviu la sfârșitul semestrului (pondere 20%)

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

[Prezența la ore (după caz), condiții de prezentare la examen, modalități de recuperare, noțiunea de plagiat, consecințele plagiatului la lucrările elaborate, consecințele cazurilor de fraudă la examen, rezolvarea contestațiilor].

Conform Regulamentelor și Cartei UBB

IX. Bibliografia opțională:

1. Bala, Tibor, “Structura și activitatea Secției de presă de război austro-ungare în timpul primului război mondial”, traducere și adaptare Maria Mihăilă, în *Revista de Istorie Militară*, 2005, nr. 1-2, p. 80-85
2. www.wwl-propaganda-cards.com
3. Mihoc Blaga, “Instituția Eclesială în sprijinul Cetății (1914-1918)”, în vol. *Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică: istorie și spiritualitate*, Blaj, 2003, p. 493-532
4. Liviu Maior, *Români în armata habsburgică. Soldați și ofițeri uitați*, București, 2004
5. Teodor V. Păcățian, *Jertfele românilor din Ardeal, Bănat, Crișana, Sătmar și Maramurăș, aduse în războiul mondial din anii 1914-1918*, Sibiu, 1923
6. Eugenia Bârlea, *Perspectiva lumii rurale asupra Primului Război Mondial*, Cluj-Napoca, 2004
7. Lucia Pozzi, “La population italienne pendant la Grande Guerre”, în *Annales de demographie historique*, 2002, nr. 1
8. Susan R. Grayzel, *Women and the First World War*, Longman, Pearson Education Limited, 2002
9. Alan Kramer, *Dynamic of Destruction. Culture and Mass Killing in the First World War*, Oxford University Press, 2007
10. Pamela Horn, *Rural Life in England in the First World War*, Gill and Macmillan, St. Martin Press, New York, 1984.

Lucrările sunt accesibile la Biblioteca Centrală Universitară “Lucian Blaga” sau/și la filialele acesteia de la Istorie, Centrul de Studiere a Populației